

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 18 ต.ย. 2551	ปีที่ 18	ฉบับที่ 6182	หน้า 5
------------------------------------	------------------------	-------------	-----------------	-----------

ซอยเรื่อง
เมืองล้านนา
ปีที่ ๑๐

จากโครงการพระราชดำริสู่ พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต “ศูนย์ศึกษาการพัฒนา ห้วยฮ่องไคร้”

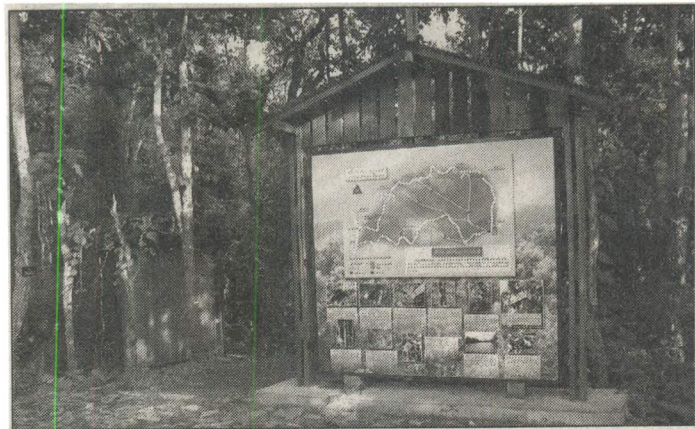
พ ระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงมีพระราชดำริจัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ขึ้นเพื่อให้เป็นศูนย์กลางในด้านการศึกษาทดลองและพัฒนาพื้นที่ต้นน้ำ ซึ่งเป็นหนึ่งในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้ราษฎรได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรอย่างแท้จริง

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ จังหวัดเชียงใหม่ นอกจากจะเป็นศูนย์พัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริแล้วยังถือเป็นต้นแบบของความสำเร็จในด้านการพัฒนาเกษตรกรรมและการอาชีพของเกษตรกรเพื่อใช้ในการปรับปรุงดำเนินงานของตนเอง ภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ยังมีกิจกรรม ด้านการพัฒนาที่เกี่ยวกับการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัยทั้งในด้านวิทยาศาสตร์การเกษตร ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ด้านธรณีวิทยา อุทกวิทยารวมถึงด้านการบริหารจัดการ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจาก

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	18 ส.ย. 2551	18	6182	5

“ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯจะทำการศึกษา
การพัฒนาป่าไม้พื้นที่ต้นน้ำลำธารให้ได้ผลอย่างสมบูรณ์เป็นหลัก
ต้นทางเป็นป่าไม้และปลายทางเป็นการศึกษา การประมงตาม
อ่างเก็บน้ำต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อราษฎรอย่างแท้จริง
ผสมกับการศึกษาด้านสหกรณ์ ด้านเกษตรกรรม ด้านปศุสัตว์
โคนมและด้านเกษตรอุตสาหกรรมรวมทั้งด้านการตลาดอีกด้วย
เพื่อให้เป็นศูนย์ที่สมบูรณ์แบบก่อให้เกิดประโยชน์ แก่ราษฎร
ที่จะเข้ามาศึกษากิจกรรมต่างๆ ภายในศูนย์ฯและนำไปใช้
ปฏิบัติอย่างได้ผลต่อไป”

(พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เมื่อวันที่
3 กุมภาพันธ์ 2527)

พระราชดำริ ถือเป็น “ยุทธวิธีทางปัญญา” ที่รวบรวมสรรพวิชาการใน
ด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นรากฐานสำคัญของการดำรงชีพและสร้าง
คุณภาพชีวิตที่ดีแก่ประชาชนและชุมชนทั้งในเรื่องเทคนิควิชาการสมัยใหม่
ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ฟื้นฟู นำภูมิปัญญาดั้งเดิมของชุมชนมาประยุกต์ใช้
ให้เกิดประโยชน์

จากลักษณะของภูมิประเทศที่เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน มีป่าไม้
หนาที่ปกคลุมตลอด ประกอบกับอากาศชุ่มชื้นเย็นสบายทำให้บริเวณ

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 18 ต.ย. 2551	ปีที่ 18	ฉบับที่ 6182	หน้า 5
------------------------------------	------------------------	-------------	-----------------	-----------

แห่งนี้กลายเป็นแหล่งน้ำที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของ
ภาคเหนือและของประเทศ กว่า 20 ปีที่ผ่านมา
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ได้ทำหน้าที่
ของการเป็นพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิตภายใต้
ปรัชญา “ต้นทางคือป่าไม้ ปลายทางคือประมง”

ต้นทางคือป่าไม้ทรัพยากร แหล่ง
ต้นน้ำลำธารและวิถีชีวิตระบบพึ่งพาธรรมชาติ
โดยได้ศึกษาพัฒนาป่าไม้ 3 วิธีเพื่อประโยชน์ 4
อย่าง ระหว่างทางจากต้นทางสู่ปลายทางคือ

ความหลากหลายของกิจกรรมอันเกี่ยวเนื่องกับ
เกษตรกรรมและวิถีชีวิตแบบพึ่งพาตนเอง ส่วน
ปลายทางคือประมง ทรัพยากรแหล่งน้ำและวิถี
ชีวิตที่เกี่ยวเนื่องกับการพึ่งพาทรัพยากรแหล่งน้ำ

ด้วยความหลากหลายทางชีวภาพและ
การดำรงอยู่ของธรรมชาตินี้เองทำให้ศูนย์ศึกษา
การพัฒนาห้วยฮ่องไคร้กลายเป็นห้องเรียนทาง
ธรรมชาติที่มีชีวิต ดำรงที่มีลมหายใจ ปัจจุบัน
แม้ว่าศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้จะกลายเป็น
แหล่งความรู้ที่สำคัญทางด้านเกษตรกรรม
แต่ก็มีการพัฒนาทางด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิง
นิเวศควบคู่กันไปด้วย สิ่งหนึ่งที่นาสังเกตเมื่อเข้า
มาที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้คือการ
สื่อความหมายในด้านการประชาสัมพันธ์ทั้งป้าย
บอกเส้นทางและป้ายแสดงต่างๆ ยังไม่ชัดเจนนัก
แม้ว่าจะมีความพยายามแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น
แล้วก็ตาม

ดร.อรรถ มิ่งอิพล นักสื่อความหมาย
ได้พูดถึงรูปแบบการใช้สื่อเพื่อประชาสัมพันธ์ใน
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ว่า “ปัจจุบัน
รูปแบบการสื่อความหมายในธรรมชาติได้กลายเป็น
สื่อที่มีความหมายมากขึ้น ธรรมชาตินั้นมี
ความละเอียดอ่อน แต่สื่อกลับมีความหมายมีแต่
ตัวหนังสือ มีแต่ภาษาอังกฤษ ศัพท์ทางวิชาการ
ที่ผู้อ่านไม่รู้เรื่อง ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ ช่องว่าง
ระหว่างผู้สื่อกับผู้รับ การออกแบบสื่อที่ประณีต
สวยงาม เข้าใจง่ายจะเกิดความประทับใจได้ง่าย
แต่ทั้งนี้ก็ต้องมีการผสมผสานทั้งทางวิชาการและ
การออกแบบภูมิสถาปัตย์ที่ดีด้วย ซึ่งเราสามารถ
ประยุกต์ให้เกิดความยืดหยุ่นได้”

การทำงานด้านสื่อความหมายจึงเป็น
เรื่องใหญ่ เป็นการรวมทีมจากสหวิทยาการโดย
ไม่ทำลายความสวยงามของธรรมชาติ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ได้

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้

NORTH CLIPPING 2555/00064

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	18 ต.ย. 2551	18	6182	5

ทำหน้าที่เสมือนพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต
และยังเป็นผลสรุปของการพัฒนาที่ประชาชนจะ
เข้าไปศึกษาเรียนรู้และสามารถนำไปปฏิบัติสม
ดังพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวฯ ท่านที่สนใจเข้าไปเยี่ยมชมศูนย์
ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ ตั้งอยู่ที่ตำบลป่าเมืองและตำบลแม่
โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ห่าง
จากตัวเมืองเชียงใหม่ไปทางทิศตะวันออกประมาณ
27 กิโลเมตรตามทางหลวงสายเชียงใหม่-
เชียงราย มีทางแยกจากถนนใหญ่เข้าไปอีก
ประมาณ 2 กิโลเมตร

จักรพงษ์ คำบุญเรือง

jakpong@chiangmainews.co.th